

На що ти маєш право?

Кожен з нас прагне до щастя. Впевненні, що ти також. Можливість людині реалізувати свої потреби та бути щасливою дають права, гарантовані нам міжнародними та національними законодавчими актами. Але просто мати права недостатньо, необхідно знати свої права.

Навіщо мені знати свої права?

- для уникнення ситуацій їх порушення
- для можливості захисту
- для відновлення порушених прав
- для поваги прав інших людей, котрі мене оточують
- для того щоб мати високий рівень правової культури

Пам'ятай: обізнаний значить захищений!

Основні міжнародні нормативні акти в галузі прав дитини

- Женевська декларація прав дитини (1924 р.)
- Декларація прав дитини (1959 р.)
- Конвенція ООН про права дитини (1989 р.)
- Всесвітня декларація про забезпечення виживання, захисту і розвитку дітей (1990 р.)
- Факультативний Протокол до Конвенції про права дитини, що стосується торгівлі дітьми, дитячої проституції і дитячої порнографії (2000 р.)

Українське законодавство щодо захисту прав дітей

- Конституція України (1996 р.)
- Закон «Про охорону дитинства» (2001 р.)
- Закон «Про освіту» (1991 р.)
- Кримінальний кодекс України (2001 р.)
- Сімейний кодекс України (2002 р.)

Основні положення Конвенції ООН про права дитини

- Дитина – це кожна людська істота до досягнення 18-річного віку, якщо за законом країни вона не досягає повноліття раніше.
- Дитина – це не майбутній дорослий, а рівноправний учасник суспільного життя, звичайно, з урахуванням того, що дитина потребує спеціальної охорони та піклування.
- Жодна дитина не може бути об'єктом свавільного або незаконного втручання в здійснення її права на особисте та сімейне життя, недоторканність житла, таємницю кореспонденції або незаконного посягання на її честь та гідність.

- Дитина, яка тимчасово або постійно позбавлена сімейного оточення або яка в її власних якнайкращих інтересах не може залишатися в такому оточенні, має право на особливий захист і допомогу, що надається державою.
- Держави-учасниці зобов'язані захищати дитину від усіх форм сексуальної експлуатації та сексуальних розбещень.
- Держава має впроваджувати заходи щодо запобігання:

схилянню або примушуванню дитини до будь-якої незаконної сексуальної діяльності;

використанню дітей з метою експлуатації у проституції або в іншій незаконній сексуальній практиці;

використанню дітей з метою експлуатації у порнографії та виготовленні порнографічних матеріалів.

Дитина має право:

- на життя і розвиток
- на отримання громадянства
- на свободу від фізичного та психічного насильства
- на самовизначення
- право на захист
- на охорону здоров'я, на відпочинок
- на освіту
- на об'єднання
- на захист від економічної експлуатації
- на захист від будь-якої роботи, яка може являти небезпеку для здоров'я або бути перешкодою в освіті

Женевська Декларація прав дитини містить п'ять основних програмних пунктів:

1. Дитині повинні надаватися всі засоби, потрібні для її нормального матеріального і духовного розвитку.
2. Голодна дитина повинна бути нагодована; хвора дитина повинна отримати допомогу; дитина, яка припустилася помилки, повинна бути виправлена; сироті чи безпритульній дитині повинен бути наданий притулок і догляд.
3. Дитина перша повинна отримувати допомогу під час лиха.
4. Дитина повинна мати дитинство і захист від усіх форм експлуатації.
5. Дитину потрібно виховувати в усвідомленні того, що її кращі якості повинні бути спрямовані на благо ближнім.

Законодавством України гарантує тобі такі права:

Громадянські права і свободи

- Право на ім'я та національність

- Право на самобутність
- Право на життя
- Право на громадянство
- Право на захист від фізичного насильства
- Право на приватне життя
- Право на гуманне і гідне ставлення до людини стосовно її поведінки, рівність усіх перед законом
- Право на відновлення в правах, судовий захист
- Право на об'єктивний розгляд судом справи стосовно людини, звинуваченої в здійсненні злочину
- Право на визнання провини людини тільки за рішенням суду
- Право на особисте й сімейне життя
- Недоторканність житла, таємниця кореспонденції, заборона посягання на честь і гідність
- Право на вільне пересування й вибір місця проживання, виїзд з України й повернення до неї
- Право на укладання шлюбу і створення сім'ї

Політичні права

- Свобода думки
- Свобода висловлювання
- Свобода зібрань, переконань та віросповідання, вільний доступ до інформації

Економічні та соціальні права

- Захист від експлуатації
- Право на освіту
- Право на охорону здоров'я
- Право на соціальне забезпечення
- Право шукати притулок і користуватися ним
- Право на власність

Культурні права

Право на відпочинок, участь в культурному та мистецькому житті

Специфічні права

Право на дозвілля, особливі потреби

Які існують грубі порушення прав дитини?

Ситуації порушення прав дитини проявляються тією чи іншою мірою у кожній країні світу. На шляху до нових перетворень Україна також стикається з такими випадками — це експлуатація дітей, торгівля дітьми, насильство, соціальне сирітство... Жахливо, що вони набирають дедалі більших

масштабів і нових форм і становлять значну суспільну загрозу. Тому будь обережним, щоб не потрапити у такі ситуації, а при нагоді і допоможи своїм товаришам їх уникнути.

Твої права порушуються, коли здійснюється:

- Насильство
- Торгівля дітьми
- Комерційна сексуальна експлуатація дітей
- Примушування чи втягнення дітей у заняття проституцією
- Дитяча порнографія
- Експлуатація дитячої праці
- Втягнення неповнолітніх осіб у злочинну діяльність
- Усиновлення (удочеріння) в комерційних цілях
- Насильницьке донорство щодо неповнолітніх осіб
- Втягнення неповнолітніх в збройні конфлікти
- Використання для жебрацтва, примус до жебрацтва
- Дискримінація

В Україні покарання за злочини проти дітей передбачене низкою статей Кримінального кодексу: торгівля дітьми — стаття 149, залишення у небезпеці — стаття 135; насильницьке донорство — стаття 144; незаконне позбавлення волі або викрадення дитини — стаття 146; експлуатація дітей — стаття 150; сексуальна експлуатація неповнолітніх, використання їх у порнобізнесі (частина 2 статті 150); втягнення неповнолітніх у злочинну діяльність — стаття 304; проституція, примушування чи втягнення до заняття проституцією — частина 3 статті 303 та інші.

Національна «гаряча лінія» з питань насильства та захисту прав дітей: 8 800 500-33-50